

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2805/2019
02.07.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Филип Домазет, адвокат из ..., против тужене - противтужиле ББ из ..., чији је пуномоћник Здравко Ђорђевић, адвокат из ..., ради развода брака, вршења родитељског права, уређења личних односа и издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 156/2019 од 16.04.2019. године, на седници одржаној 02.07.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 156/2019 од 16.04.2019. године у ставу првом изреке и пресуда Основног суда у Нишу П2 172/2017 од 29.11.2018. године у ставу другом изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П2 172/2017 од 29.11.2018. године, ставом првим изреке, разведен је брак странака закључен ...2007. године у Ставом другим изреке, малолетно дете странака ВВ, рођен ...2009. године, поверен је на самостално вршење родитељског права мајци ББ. Ставом трећим изреке, одређен је начин одржавања личних односа између тужиоца као оца и малолетног ВВ на тај начин што ће малолетни ВВ првих 15 дана у месецу боравити код оца, а наредних 15 дана код мајке, док ће половину зимског и летњег распуста наизменично проводити код једног, односно код другог родитеља, наизменично ће проводити верске и државне празнике, свој рођендан и крсну славу родитеља, као и шире од тога по договору родитеља у складу са жељама и потребама малолетног детета. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да доприноси издржавању малолетног ВВ са 20% од месечне зараде коју остварује код ГГ, почев од дана пресуђења 29.11.2018. године, па док за то постоје услови, до 06. у месецу за текући месец уплатом на рачун тужене. Ставом петим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 156/2019 од 16.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца - противтуженог и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу трећем, четвртом и петом изреке и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против одбијајућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом на коју се у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, заједничко дете парничних странака малолетни ВВ, рођен је ...2009. године у брачној заједници странака која је трајала од ...2007. године до ...2017. године, када је престала изласком тужиоца из заједничког стана. Малолетни ВВ остао је код мајке. Центар за социјални рад у Нишу дао је извештај у погледу подобности родитеља за вршење родитељског права, налазећи да оба родитеља поседују одговарајуће родитељске капацитете, да су обоје мотивисани за вршење родитељског права над малолетним ВВ, да имају успостављену емотивну блискост са дететом, да су у могућности да организују помоћ и подршку у време када дете борави код њих, да су обоје подједнако укључени у његове школске и ваншколске активности, али су мишљења да мајка актуелно адекватније препознаје емотивне потребе детета и у већој мери може да задовољи његове развојне потребе. Малолетни ВВ је у узрасту од девет година и иде у Основну школу „ДД“ у ..., а његове укупне потребе нису мање од минималне суме за издржавање лица у хранитељској породици, која износи 26.000,00 динара. Тужилац је у радном односу при ГГ и остварује зараду у износу од 57.000,00 динара, живи у изнајмљеном стану и нема обавезу издржавања других лица. Тужена живи у изнајмљеном стану у ..., у радном односу је у продавници „БЂ“, где остварује месечну зараду у износу од 22.000,00 динара и има подршку и финансијску помоћ ујака и мајке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су испуњени законски услови за развод брака, а да су интереси малолетног детета у потпуности заштићени његовим поверавањем мајци, при чему је прихватио модел одржавања личних односа малолетног ВВ и тужиоца као оца, који је предложио Центар за социјални рад и нашао да ће се досуђеним износом издржавања малолетном ВВ омогућити такав животни стандард какав има тужилац као родитељ, због чега је у складу са чланом 41., 154. и 160. Породичног закона, одлучио као у изреци.

Другостепени суд је такође нашао да је у најбољем интересу малолетног ВВ, заједничког сина парничних странака, да буде поверен мајци, туженој – противтужилци на самостално вршење родитељског права, из ког разлога је потврдио првостепену пресуду у наведеном делу о поверавању детета. Међутим, другостепени суд је у делу одлуке о моделу виђања и обавези туженог да доприноси издржавању малолетног детета, укинуо првостепену одлуку налазећи да је у овом делу захваћена битном повредом одредаба парничног поступка, јер нема јасних и довољних разлога о битним чињеницама. Закључио је да је Центар за социјални рад дао извештај прихватајући предлог којим су родитељи самоиницијативно уредили модел виђања који актуелно

функционише и који је дете прихватило, па је првостепени суд начин виђања одредио према предложеном моделу од стране стручног тима тог органа, према коме би малолетно дете било првих 15 дана у месецу код оца, док би наредних 15 дана проводио код мајке. У контексту наведеног, другостепени суд сматра да је у циљу утврђења најбољег интереса малолетног детета, првостепени суд пропустио да у складу са чланом 205. Породичног закона, који прописује истражно начело, затражи додатно изјашњење од стране Центра за социјални рад, да ли је модел виђања који су регулисали родитељи био привременог карактера и да ли је такав модел у најбољем интересу малолетног детета. Такође, и код одлуке о висини издржавања првостепени суд по ставу другостепеног суда није дао јасне разлоге због чега сматра да је допринос у издржавању од 20% од зараде коју остварује тужилац, адекватан, имајући у виду одређени модел виђања малолетног детета и тужиоца као оца.

Код оваквог стања ствари, Врховни касациони суд налази да се не може као правилан прихватити закључак другостепеног суда да је у овом моменту одлука о поверавању малолетног детета у најбољем интересу малолетног детета. Наиме, услед недостатка јасних и довољних разлога о битним чињеницама које се тичу уређења модела виђања између малолетног детета и другог родитеља које не врши родитељско право, не може се прихватити као правилан закључак да је у најбољем интересу малолетног детета да буде поверен мајци на самостално вршење родитељског права, због чега су изостали елементи процене најбољег интереса детета, односно нису правилно утврђени.

Становиште Врховног касационог суда је да је у овом случају најбољи интерес малолетног детета једна целина, која подразумева истовремено одлучивање како о вршењу родитељског права, тако и о уређењу модела виђања родитеља и малолетног детета, које две ствари се не могу расправљати одвојено, већ се о наведеном мора донети јединствена и истовремена одлука, како би се имала ваљана слика најбољег интереса малолетног детета.

Сходно наведеном, другостепена пресуда је у овом делу о поверавању, односно вршењу родитељског права над заједничким малолетним дететом морала бити укинута и списи предмета враћени првостепеном суду ради једновременог одлучивања о постављеним тужбеним захтевима. На колизију одлуке о вршењу родитељског права (самостално вршење) и овакве одлуке о моделу виђања (пола месеца код једног, а пола месеца код другог родитеља) и пропуста другостепеног суда да исте цени у поступку одлучивања, основано се указује ревизијом тужиоца, као на пропусте у утврђењу чињеничног стања, од чега зависи правилна примена материјалног права.

Из наведеног разлога, пресуде су у делу који се побија ревизијом, а којим је одлучено о вршењу родитељског права, морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку, првостепени суд ће уклонити уочене пропусте, ценити сва стручна мишљења органа старатељства, постигнути споразум родитеља малолетног детета, те евентуално затражити и додатни извештај стручног тима, а затим о тужбеном захтеву за вршење родитељског права и одржавању личних односа, као и доприносу родитеља у издржавању детета, донети на закону засновану и у погледу битних чињеница јасно образложену, једновремену одлуку.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић